

Wirwar van kabels en wetten

Niemand weet precies waar alle ondergrondse kabels en leidingen liggen. Dat was voor projectontwikkelaars, telecombedrijven en gemeenten lange tijd een probleem. De wetgeving is inmiddels aangepast, maar aanvullende regels zijn nog steeds nodig.

‘Er ligt veel meer dan we denken. We weten niet waar alles ligt en we weten vaak niet van wie het is.’ Kernachtiger kan Chris Schaapman de ondergrondse problematiek niet samenvatten. Kabels, leidingen en buizen onder de grond: ligging en eigendomsrechten zijn nauwelijks in kaart gebracht, van een ondergrondse ruimtelijke ordening is dan ook geen sprake. Schaapman heeft er dagelijks mee te maken, als directeur grondgebied in Alphen aan den Rijn en als voorzitter van het Gemeentelijk Platform Kabels & Leidingen.

Ook Anne-Marie Klijn komt als advocaat, werkzaam bij het Amsterdamse kantoor Boekel De Nerée, veel in aanraking met deze problematiek. Bijvoorbeeld als een nieuwe woonwijk moet worden ontwikkeld op een terrein waar allerlei leidingen liggen. ‘Die moeten dan worden verplaatst, maar wie betaalt dat? Wij adviseren over schadevergoedingen en nadeelcompensatie en zoeken uit hoe de leiding kan worden verlegd met de minste planologische beperkingen.’ Samen met enkele collega’s schreef Klijn onlangs het boek Het recht van kabels en leidingen (Maklu Uitgevers), waarin de juridische aspecten van de ondergrondse infrastructuur worden behandeld.

Zo’n zeven jaar geleden drong deze problematiek plotseling door. Er kwamen notities, werkgroepen en aanbevelingen, maar een goede regeling bleef uit. ‘Er was geen centrale regie, geen transparante besluitvorming, niemand voelde zich verantwoordelijk,’ zegt Klijn. Tegenwoordig is het ‘onzichtbare’ steeds minder een zwart gat. De grote vraagstukken waarvoor gemeenten, projectontwikkelaars en telecombedrijven enkele jaren stonden, zijn inmiddels beantwoord. Zo was lange tijd de vraag of een kabel of leiding een roerende of onroerende zaak was. In 2007 werd in het Burgerlijk Wetboek geregeld dat de ondergrondse infrastructuur onroerend is. Daarmee is ook bepaald wie de eigenaar is, ook al is dat afhankelijk van de specifieke situatie. Zo blijven volgens de Telecommunicatiewet kabels eigendom van de exploitant.

Lang was ook onduidelijk wie de schade moest bepalen als bij graafwerkzaamheden een kabel of leiding werd stuk gemaakt. De Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten (WION, ook wel de grondroerdersregeling genoemd) van 2008 geeft daarop een antwoord. Momenteel is overigens (op verzoek van de Eerste Kamer) een wijziging van de WION in voorbereiding om huisaansluitingen ervan uit te sluiten.

Gedoogplicht

Maar de nieuwe regelingen ten spijt, voor advocate Klijn is het nog onvoldoende. Zo moet er op het gebied van het publiekrecht nog het nodige gebeuren, zegt ze. ‘Er zou een algemene maatregel van bestuur komen die nader bepaalt wie verantwoordelijk is voor het verleggen van buisleidingen als een gebied moet worden ontwikkeld. Die maatregel is al langer aangekondigd, maar het komt er maar niet van. Verder werken we nog steeds met de Belemmeringenwet privaatrecht, een wet uit 1927 die behoorlijk verouderd is. Deze wet verplicht mensen toe te staan dat overheden kabels en leidingen onder hun grondgebied aanleggen, maar die wet moet nodig worden gemoderniseerd. Niemand lijkt er haast mee te maken.’

Bij deze wet zijn drie ministeries (EZ, VROM en V&W) betrokken. Volgens Klijn moet Verkeer en Waterstaat daartoe het voortouw nemen. ‘Zolang deze gedoogplicht niet helder is geregeld, zal er veel worden geprocedeerd. Dat is niet alleen duur voor burgers, maar ook voor overheden.’ De aanpassing van de Belemmeringenwet privaatrecht, waarvan ze hoopt dat minister Eurlings het snel gaat regelen, ziet ze als een ‘sluitstuk’ van de ondergrondse problematiek.

Ook GPKL-voorzitter Schaapman constateert dat de regelgeving rond het ondergrondse een vooruitgang heeft geboekt. 'Zoals de WION; het vrijwillig melden waar een bedrijf kabels en leidingen neerlegt is vervangen door een verplichte registratie, én het wordt gedigitaliseerd.' Driedimensionale bestemmingsplannen, dat is waar Schaapman op hoopt.

Toch heeft Schaapman ook kritiek op deze regeling. 'Er zijn nog steeds weesleidingen waarvan niemand weet wie de eigenaar is. De WION zegt dat gemeenten maar moeten uitzoeken van wie die zijn. De vraag wie dat gaat betalen wordt niet beantwoord. Het is dus een openeindregeling. Gemeenten moeten niet het putje worden.'

'Het gaat zeker weer over geld,' reageert Jan-Jaap Eikelboom van het ministerie van VROM. 'Gemeenten moeten inderdaad de lasten dragen van dat uitzoeken, maar ze krijgen ook de baten. Het zou raar zijn wanneer de rijksoverheid deze kosten voor haar rekening neemt en gemeenten de opbrengsten in de vorm van een goede ruimtelijke ordening. Dat is toch in het belang van gemeenten?'

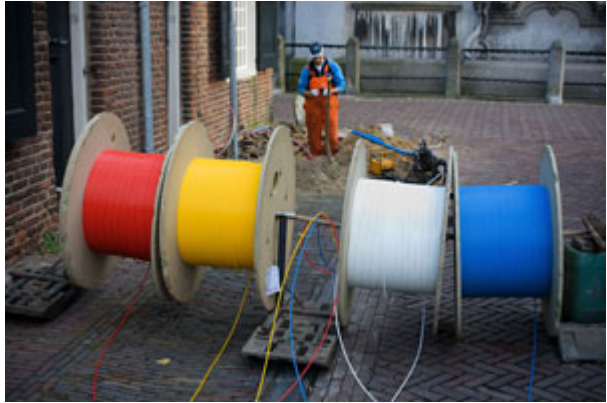

Foto: Gerard Til/HH

Auteur: Michel Knapen

Bron: *Staatscourant Online*, 12 augustus 2009

Vindplaatsinformatie [Kamerstuk 2007-2008, 31540, nr. 2, Tweede Kamer](#)